

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku
Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion
Philostorgiu Kai Theodōru**

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Ex Libro Octavo Historiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

Saracenis qui contos gestabant. Quo-
rum unus cum hastam in Julianum in-
torisset, cum in femore circa perito-
neum percussit. Et cum cuspis extra-
heretur, stercus quoque una cum san-
guine secutum profuxit. Ac percussori
quidem Saraceno, unus ex Impera-
toris protectoribus in eum irruens, ca-
put abscidit. Julianum vero lethali vul-
nere percussum, Romani confestim
scuto impositum in tabernaculum af-
portarunt. Multique à Romanis id faci-
nus admillum esse existimarunt, eò
quod repente, ac momento temporis
id vulnus inflictum fuerat. Nec unde
inflictum erat quisquam sciebat. At ve-
rò miser Julianus cruorem ex vulnere
manibus suis excipiens, ad Solem pro-
jecit, elata voce dicens: Satiare. Sed &
alios Deos, malos atque exitiales ap-
pellavit. Erat in ejus Comitatu præstan-
tissimus medicorum Oribasius, oriun-
dus ex Sardibus Lydiæ. Sed vulnus omni
medicinæ arte superius, Juliano intra
triduum vitam ademit, cum Cæsaris
quidem dignitatem quinquennio: Au-
gustum autem imperium post mortem
Constantii duobus annis ac dimidio
gessisset. Et Philostorgius quidē hoc lo-
co scribit, Julianum haustum sanguine
in solē projecisse, & Diis suis convicia-
tum esse. Pleriq; tamen historiarum Scri-
ptores, utrumq; horum à Juliano factū
esse tradunt adversus Dominum no-
strum ac Deum verum Jesum Christū.

EX LIBRO OCTAVO HISTORIÆ.

POST obitum Juliani, exercitus po-
stero die Jovianum Imperatorem
renuntiavit. At ille: neque enim alia
ratio expediendæ salutis supererat,
cum universus exercitus ad decimam
partem redactus esset: tricennales in-
ducias pactus est cum Persis, Nisibi ipsa
eis tradita, & castellis, quæcunque pro-
pugnaculi instar adversus Persas à Ro-
manis objecta erant ad Armeniam usq;. D
Porro cadaver Juliani, Merobaudes &
qui cum illo erant, cum in Ciliciam de-
portassent, non consulto, sed casu quo-
dam è regione sepulchri in quo Maxi-
mini ossa erant condita, deposuerunt,
viâ publicâ duntaxat loculos eorum à
se invicem separante.

2. Euzoius & qui cum illo erant Epi-
scopi, libellum quidem pro Aetio ejus-
que doctrinâ conscripserunt: operâ ta-
men non dederunt, ut res ad exitum

Αὐτὸν ὑποσπόνδους κοντοφόρους Σαρακηνούς
εἰς τὴν τὸν ἰουλιανὸν τὸ δόρυ ἐκίλευας, πρὸς
μὴν αὐτὸν ἐν ἰσχρῇ κτ' τὸ ἀέλλομα. ἀμα τὴν
ἀχμῆ δ' ἐξελοκμήν, καὶ κόσους πρὸς ἐπιπέδον
θῆσε σωεπιπαυμένη τὸ αἷμα. εἶτα τὸν
βαλόντα Σαρακηνὸν εἰς τὴν δόρυ φέρων
ἐπέλεθον, τὴ κεφαλῆς ἀποτέμνεν. τὸ αἷμα
καρτίαν τὸν ἰουλιανὸν, οἰοκίσοι διαταχθεὶς
ναλαβόντες ἐπ' ἀσπίδ' αὐτοῦ, εἰς τὴν σκηνὴν ἀν-
χώρην. καὶ τοῖς πολλοῖς δια τὸ ἀπρόσχητον
ὀλίγως συμελιώσθη τὴν πληγὴν, καὶ μὴδ' αὐτὸν
ἰδὲν ἠνέχεθη, ὡς δ' αὖτ' οἰκείων ἐνομιᾶν τὸ πα-
θῆναι. ὡς ἐλεθῆν. ἀλλ' ὅγε δέλεται αὐτὸν καὶ
ἐπ' αἵματι αὐτοῦ ταῖς χερσὶν ὑποδέχομενος τὸ
αἷμα, ὡς τὸν ἥλιον ἀπέρραιεν, διαπρῆξεν
ὡς αὐτὸν λέγων. κορδαὴν καὶ δὴ καὶ αὐτὸν
ἀλλῆς θεός, κακός τε καὶ ὀλέθριος ἐπιπέ-
ιατῶν μὴ τοιγε αἰεὶς αὐτὸν οὐδ' ὅς οὐκ ἀσπῆ-
αὐτὰ σκηνῶν ὅς ἐν σάρδεων ἀλλ' ἠπληγῆ πα-
σαν χλιδάζεσα θεραπείαν, διατελεῖν ημε-
ρῶν τὸν ἰουλιανὸν ἀπαλλάτῃς εἰς. ἐν μὴ
τῷ εὐκαίσαρ' ἡμέμα, πέντε ἐνιαυτός, ἐν
ἧτ' ἀ διαδήματι κτ' τὸν κανσανίης θανάτου,
δύο καὶ ἡμισυ διανύσαντα ἔτη καὶ ὡς αὐτὸν
τὸν ἥλιον ἀπέρραιεν τὸ αἷμα, ὡς δ' αὖτ' αὐτὸν
εἰς κακολογεῖν. οἱ δ' ἡ πλείοσι τῶν ἰσορροπίων, ἐκ
τὸν κύριον ἡμῶν ἰσορροπίων χεῖρον τῶ ἀληθινῶν
θεῶν, ἐκάτερον γραφῆσιν ἐναπορρίψι.

EK ΤΗΣ ΟΓΔΟΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

ΟΤΙ τῆ παύριον εὐ διαφθάρων ἀνὰ
ποσάτω, ἀνίστησιν ὁ σαρδός ἰωάννου
βασιλεία. ὁ δ' ἐ γλῶσῶς ἀλλῶς διασωθῆναι, ἐκ
δέκατον μέρθ' τ' ὅλης σεραπῆς ἀποτέμν-
θεῖσθ' τετακονητέος ἡδέ' πρὸς τὸν πρῶτον
σπονδὰς, τ' τεμισθεῶς ἀνίης ὑπεκτάς, καὶ τὴν
φρεσίαν ὅσα ἐρωμάοις εὐπὶ πέρσας ἀχρητῆ
δεμῆρας οἰονεὶ τείχ' αὐτὸν ἐπέβλητο. τὸν γὰρ
κερὸν ἰουλιανὸν μερσθεῶν δὴς καὶ οἱ σὺ αὐτὸν
κιλικία κομισάντες, ἐκτ' πρῆσιον, κτ' δὲ σπι-
να ἀειφορῶν, ἀνίτηρ τὸ τάσθ' ὅσα μα-
ξιμίνος στωεῖγεν ὅσα, κατέθετο, λεωθεῶν
μόνης ἀπαλλήλων τὰς θήκας αὐτῶν διατε-
χιζέσθ'.

2. Ὅτι διζώοι αὐτοῦ, φησι, καὶ οἱ σὺ αὐτὸν
μὴ, ὑπὲρ αἰεὶς καὶ τὸ δόγμα αὐτοῦ τὸ μὴ
δξέθεσαν εἰ μὴ γε περαινῶν ταῦτα δια-

διανέστησαν, διὸ καὶ αἰτίον καὶ εὐνόμιον ἐν
 καισάντων πόλιν διατρέβοντες, καθ' ἑαυτοῦ
 καθ' ἑαυτῶν πραγμάτων προΐσαντο, τὰ τε ἄλλα
 ὡς αὐτοῖς ἐδόκει πρὸς τὸ ἄριστον πηδόμενοι καὶ
 ἡ ἐπισκόπος καὶ τισασιανῶν κἀνδιδόχου μὲν
 καὶ ἀρριανὸς τὰς μὲν λυδίας καὶ ἰωνίαν ἐκκλησί-
 ας ἐφίεσαν, παλαμίνης δὲ ἀπὸ χαίρωντων
 θεοδόχου ἐπισκόπησεν ἐν ἡ καισάντων πό-
 λιν, καὶ γὰρ εὐδοξίος καὶ τινῶν ἄλλων αἱρέσεων
 διαπύρρυν ἔκλυον πλὴν θεοῦ, τὴν αἰτίον
 καὶ εὐνόμιον μοῖραν ἐπνύθησε, χερσὸν ἔσι-
 πῶτον τῆς καθ' ἑαυτοῦ ἐκκλησίας, ποιμέ-
 νιον ὄνομα ὃ καὶ τὸν εὐδοξίον, μέχρι τὸ τετάρ-
 τος αἰῶνος τ' ἐνώσεως ἐλπίδας ὑπερέφου-
 τα, εἰς τὸ βεβαίως ἀνίπαλον μελετήσατο.
 ποιμενίος δὲ μετ' ἄπολλυ διποκλιώσαντο χερ-
 σίων, ἀνικατιστασι Φλωρένιον, εἰς τὴν λείον,
 πέτωτης διποκλιμένους ποιμένους, χερσὸν ἔ-
 σιθάλλον τῆ δὲ πρὸς τὴν ποίλιν γαλατία καὶ
 καππαδοκία ἐν φρασίον προχρῆζον, τὴν
 ἡμιλίαν ἰβλιανὸς ἐλχρῆζε, πρὸς τὴν ἐν
 τῆ καίλη σερβία ἀνιόχου, μετ' ἄπολλυ χερ-
 σίων ἐθελολήτης ἀφικνεί, θεοφίλου ὁ ἰνδός, ἐφ'
 ὧτον εὐδοξίον μὲν καὶ τὸ προηγούμενον ἀναση-
 σαι εἰς τὴν ἐλθὲ ἀγαγῆντα ὑπερ' αἰεὶ ἐγνω-
 μένα εἰς τὴν μὴ, αὐτοῦ γε καὶ τῆς ἑσθ' ἔκεισε
 πληθεύς, ὅσον τὴν ἐκείνη γνώμην ἠσπάζετο
 ἐκαίερας ἢ λείους καὶ ὅσον ἐν τῆ αἰγυπτῶ τὸ
 αὐτῶν διέσωζε φρονημα, τοῖς ἀμφισέρραν
 τε καὶ σέφανον καὶ ἠλιόδωρον ἐμελεν. τῆς
 μὲν ἐν ἀπαίνας ὁ φιλοσόργου ἐπαίνοιο ἔκ-
 ἔχ' ἄκορον διακοσμεῖν. τῆς τε δὴ αὐτῶν
 λόγων αὐμνῶν, καὶ τὸν βίον διποκλιῶν.

3. Οτι θεοδόσιον τινὰ τῶν ἐπισκόπων, θερ-
 μόνερα σὴν τ' αὐτῶν αἱρέσεως εἰσάγει, καὶ τὰς δια-
 τῶν γυναικῶν ἠδονὰς διποκλιῶναι, καὶ ἄλλα τε
 δυσεβῆ τῆ δὲ χραία δόξη σινάψαι, καὶ δὴ
 ὡς ὁ χριστὸς τρεπὸς μὲν τῆ γε φύσει τῆ οἰκία,
 ἐπιμελεία ἢ τῶν δὲ τῶν ἀνυπερβλήτω εἰς τὸ
 αἰτεπιον ἀνυψωθῆναι, καὶ ὅτι μηδὲ φθέρ-
 γοντο μὴ ἀκόοιτο τὸ θεῖον, ἐπεὶ χεῖρες
 ἀν' αὐτῶν καὶ ἀκοαὶ συμπλαδῆσον, καὶ
 ἄλλα ἢ τοιαῦτα φησι αὐτὸν δυσεβῆ-
 σαι.

4. Οτι αἰτίος μὲν πρὸς τὴν λυδίαν ἀφικνεί, τ'
 κἀνδιδόν καὶ ἀρριανὸν τὰς ἐκκλησίαις ἐνιδρύσαι
 ὃ δὲ προσημείως θεοδόσιος τ' ἀνδρῶν ἐκείνων

perduceretur. Proinde Aetius & Euno-
 mius qui Constantinopoli moraban-
 tur, sua negotia per se ipsi administra-
 runt. Et cum alia pro arbitrio suo con-
 stituerunt pro ut ipsis commodissimum
 videbatur, tum Episcopus sibi ordina-
 runt, ex quorum numero, Candidus
 quidem & Arrianus Ecclesiis Lydiæ &
 Joniæ præpositi sunt. Palæstinæ verò
 Episcopus factus est Theodulus ex Epi-
 scopo Chæretaporum. Jam verò Con-
 stantinopoli: Multi enim in ea urbe ab
 Eudoxio aliisque sectis deficientes, Aet-
 tii atque Eunomii adauxerant partem;
 primum Ecclesiæ suæ Episcopum ordi-
 narunt Pæmenium. Quod quidem
 factum, Eudoxium qui unitatis cum il-
 lis ineundæ spem hætenus fovemat,
 profus ipsi adversarium reddidit. Pæ-
 menio autem non multo post mortuo,
 Florentium in ejus locum substitue-
 runt. Lesbipræterea, cum ejus loci E-
 piscopus mortuus esset, Antistitem or-
 dinarunt Thallum. Galatiæ item quæ
 est juxta Pontum, & Cappadociæ Epi-
 scopum præfecerunt Euphronium, &
 Ciliciæ Julianum. Antiochiam verò
 Cælesyriæ haud multo post sua sponte
 se contulit Theophilus Indus. Præcipue
 quidem ut Euzoium excitaret ad ea
 quæ pro Aetio decreta fuerant, adim-
 plenda: sin minus, ut plebi quæ illic do-
 ctrinā ipsius amplectebatur, præesset.
 Utriusque autem Libyæ, & quotquot
 per universam Ægyptum dogmati
 ipsorum adhaerebant, cura pænes Ser-
 ram & Stephanum atque Heliodorum
 fterit. In his omnibus prædicandis nul-
 lum modum seivæ Philostorgius, tum
 eloquentiam eorum, tum vitæ sanctita-
 tem miris laudibus efferens.

3. Theodosium quendam Episco-
 pum memorat Philostorgius, ardentis-
 simum amatorem dogmatis Eunomia-
 norum: qui tamen ad lascivos mulie-
 rum amores descendit, & cum alia quæ-
 dam impia prisco dogmati adjecit,
 tum illud, Christum suapte quidem na-
 tura esse mutabilem, sed eximio quo-
 dam studio virtutum ad immutabilem
 statum evectum fuisse: Et quòd Deus
 neque loquatur neque audiat, alioqui
 manus ei auresque affingerentur. Alia
 quoque ejusdem modi ab illo impie
 asserta esse dicit.

4. Aetius quidem in Lydiam petre-
 xit, ut Candidum & Arrianum Ecclesiis
 ejus provinciæ præficeret. Prædict. au-
 tem Theodosius vitam hominū illorū

suæ ipsius reprehensionem fore veritatis, adversus Aetium inimicitias suscepit, tamen antea Epistolæ synodice contra Aetium subscribere recuſasset: Sed tunc communicato consilio cum Phæbo, qui & ipse unus erat ex numero eorum qui Aetium condemnare noluerant: Amicum verò illum Theodosii effecerat, tum vetus consuetudo, tum similitudo vitæ flagitiosæ: ambo igitur adjuncto sibi Auxidiano, qui & ipse Episcopus erat perinde ac illi: adversus Aetium & Candidum infidias strunt. Aliisque præterea sex Episcopis in unum congregatis, facta synodo, litteras communi consilio ad Eudoxium & Marim direxerunt. In quibus ordinationem Aetii, velut illegitime factam inculabant, & præcipue quòd ille post depositionem à Diaconatu, cum illi qui eum deposuerant, sententiam suam minime revocassent, ex eo gradu exturbatus, ad superiorem nihilominus gradum profuisset. Sed & Candidi atque Arriani ordinationes improbabant, utpote quæ citra communem consensum temere præsumptæ fuissent: Alias item quas Aetius celebraverat. Eudoxius verò cum hanc Epistolam libentissime accepisset, sacramenta quidem quibus Eunomio se se obstrinxerat, & litteras quas ad Euzoium scripserat, multasque & varias pollicitationes quibus fidem suam obligaverat, nullatenus in memoriam suam revocavit. Ad Theodosium autem eosque qui cum illo erant, rescripsit, incitans illos ad rem strenue exequendam, monensque ut in eos potius qui ordinationes fecerant, quam in illos qui susceperant, animadverterent.

5. Imperator Jovianus pristinum cultum restituit Ecclesiis, omni eas vexatione liberans quam Apostata Julianus ipsis intulerat. Revocavit etiam ab exilio quoscunque ille relegaverat, propterea quòd pietatem prodere noluisſent. Quorum ex numero fuit Valentinianus, qui tum à Thebis Ægyptiis reversus est.

6. Candidus & Arrianus, qui propinqui erant Imperatoris Joviani, cum Edessæ morantem adierunt, & Athanasio Imperatoris benevolentiam sibi conciliare studenti obstiterunt. Imperator verò, ea quæ ab utraque parte dicta fuerant, ad commune iudicium rejecit, nullo manifesto indicio interim dato, utram in partem propenderet.

7. Eudoxius adversus Candidum &

τὸν Βίον ἐλέγχον τὴν δικαίαν ὑπόθεσιν
ἐχθρας κατέστα) τῷ ἀεὶ, καὶ τοῖς γε
ἀναρχομένοις πέν. εἰς τὸν καθ' ἀπὸ τοῦ
εργραφῆσαι. ἀλλὰ τὰ γε φόβω κοινωτα
ν) εἰς τὴν καὶ εὐαγγέλιον ἐχθρὰν καὶ
ψηφίσα ἀδελφεία. φίλον δ' αὐτὸν παλαιὰ
συνήθεια ἐποιεῖ, καὶ τῆς ἐκείνου παλαιῆς
τὸ ἀσφάλαντον. ἔτοι δὴ καὶ ἀνεξέδ
ἐταιρεισάμενοι Ἐπισκοπ) δ' ἡ καὶ
ὡς περὶ κἀκεῖνοι κ) δὴ ἔαίτιος κ) τῶν ἀλλο
διδόν συσκευάζον). καὶ δὴ κ) ἑτέρας ἐξ τῶν
Ἐπισκόπων συναγγραμμένοι, καὶ συνή
καθιστάντες, κοινῇ ψήφω γράμμα τοῖς
διδόξιον καὶ μαρὶν διαπέμπον) τὸ γράμ
μα, τῷ τε χρεσθόνιαν ἀεὶ ὑπεκαλεῖται
περὶ θεσμὸν γενημηδίου, μάστιγὰ γε
κ) τῷ κατὰ τὴν τῆς διακονίας, τῶν κατὰ
λόγιον αὐτὸν ἐλυσσαμῶν τῷ ψήφον, ὁ δὲ
κατὰ τὸν ἐκείνου ὁμοῦ καὶ πρὸς βασι
μὸν ἀνεπήδησε μείζονα. ἔμην καὶ τὰς
κἀνδιδόν χρεσθόνια ἀπεδοκίμαζεν, ὡς πα
ρα τὴν κοινὴν ἐπιθεωρήσας γνώμην. ἀλλὰ
γ) καὶ τὰς ἀλλὰς ἀς) ἐπὶ ἀεὶ ἑτέρας
το. δεξάμενοι) τῷ Ἐπισκόπῳ ἀσμενοι) οὐ
εὐδόξει, τῶν μὲν ὄρκων ἐς ἐνομίαν ὁμοῦ
σο, ἔτῶν πρὸς ἐυζώιον γεγραμμάτων, καὶ τῶν
πολλῶν αὐτῶν κ) ποικίλων ὑποχρήσεων, τέττα
ἐδ' ἐν Ἐπι) ἐν ἐλάμβανεν. ἀνὴ γροφῆ) πρὸς
τὰς ἐπὶ θεοδόσιον, ἐποστρωῶν αὐτὴς ἐς τὴν
πρῶξιν, μάλλον) ὑποδιδέμενοι) χαρῆν
κ) τῶν ἀσφαχόντων, ἢ τῶν δεξαμένων τὰς
χρεσθόνιας.

1. Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἰωβιανὸς τὸν ἀρχαῖον
κόσμον διποκαθιστήσας ἐκκλησίας, πᾶσι
αὐτὰς ἀπαλλάξας ἐπιπείρας, ὅσῃ αὐτὰς ὁ ἀ
ποστάτης ἐπὶ πείρα. ἀνακαλεῖ) τὴν καὶ ἐκ
κεῖν) τ' εὐσεβείας ἐμεθιμηδύς ἐφυγάει
σε) τέττων καὶ ἐαλενιανὸς ἦν, διὰ τὴν αὐτῶν
αἰγυπίων ἀνακομιζόμενοι).

6. Ὅτι φησὶν οἱ ἐπὶ κἀνδιδόν κ) ἀρριανὸν
αὐτοῦ γροφῆς ὄντες τῷ βασιλεῖ, πρὸς αὐτὸν ἐ
ἐδέσθη ἀσφαχόν), κ) τῷ ἀθανασίῳ ἐξοικειω
σαδ) τὸν βασιλεῖα ἀσφαχόν) ἐμποδῶν
σαν) πλὴν ὁ γε βασιλεὺς εἰς διάλειψιν κοινῆς
παρ' ἐκατέρω μέρος λεγόμενα ἀναδέμενοι)
ροπήν ἐδ' ἐξέρχεται τῶς παρέρχεν ἐπὶ τὸν
7. Ὅτι εὐδόξει) κἀνδιδόν κ) ἀρριανὸν

ρίαν ἔσπευσε ἐν ζώων γραφῇ. ὃ ἢ ἠχθέθη μὲν. συμπαράλαβὼν δὲ καὶ ἐλπίδιον, ἀντιγράψας μὲν ὁμόμορον τὴν συμβεβηλωτὴν ἀπογράψας δὲ καὶ κείνον μᾶλλον ἀντιπαραινῶν τῆς τοιαύτης γράμης ἐν ταυτῷ δ' ἡμέρα πῶς ἐπητιάζετο τὴν μακρὰν ἀναβολὴν τῆς διομολογηθέντων ὑπὲρ αἰεὶς ἔννομίῳ.

8. Οὐλιώσιανός ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν κωνσταντινέπολιν ἀπαίρων, ὡς γεγονώς ἐν ἀγκύρα, θάτερον τῆς ἐαυτοῦ παιδῶν ἑαρονιανόν, κομιδὴν νέον ὄντα, ἐπιφανέστατον δὲ πᾶσι ῥωμαίοις τῶν ἡμετέριον δυνάμεων, ἀναγορεύσας ἐκείτην (Φοδρόδατε χειμῶνος ἐπικειμένε, σὺ τῶν στρατῶν χωρεῖς ἐπὶ τὰ πρῶτα. καὶ πολλοὶ μὲν κ' ἐπὶ τὴν ἐδὸν διαφείρον) αὐτὸς ἦν ἐπὶ τὴν ἑσπέρην, καὶ ἀλαμεινὰ τὰ δαδάσανα ἐν τῇ ἡμέρᾳ καὶ αὐτῶν σαθμῶν, καὶ τροφῆς μέλαγγων, ἐν οἰκῇ μάλιστα ἀρίστη κοινωμένη καὶ ἀκλίνας πρὸς ὑπνον ἄναφθέρθη, ὡς ἀλέων ἐγένετο τῶν οἰκῆματι, νότις μὲν τῶν νεοχρίτων τοίχων ἀνεδίδου. ἡμέρα ἦν δὲ τῶν ῥωμαίων πᾶσι δομένη, καὶ τὸ ἀναπνευστικὸν πόρεος ἐπιφείθησα καὶ ἀποπνίγησα, διαφείρηται τὸν βασιλεῖα, διανυσσάμενος ἐν τῇ βασιλείᾳ μῆνας ἑπτὰ δέκα. ἀλλ' ὁ μὲν τότε νεκρὸς, εἰς τὴν κωνσταντινέπολιν ἀγγεῖται. ὃ ἦν ἐξ ἡμετέριον γεγενησώς, ἡμερῶν διαχρομένων δώδεκα, τὸν ἐαυτοῦ παιδῶν ἀναγορεύσας βασιλεῖα. δαλιανὸς μὲν τῶν παλαιῶν, ἐν γαλατίας τὴν βεβηλωτὴν γράμμασιν εἰσηγησάμενος ἐν αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς γῆρας καὶ τὸ τῶν χειμῶνος ὑπελείπειτο μέγιστον σωματικῶν ἐπὶ τῇ πρῶτῃ σκενδρατετῆ ἐπαρχῆ, ὡς ἔμελλε τῶν στρατῶν καὶ γλαίφω, τῶν δομεικῶν ὅσῃ ἡγήσας. τῶν δὲ στρατῶν καὶ αὐτὸν τὴν ἀναγορεύσας, ἡμετέριον ἀσπίδος ἐποχήμενον τῆ βασιλείᾳ προσλαβὲν κοινῶν εἰς τὴν βασιλείαν ἀξιεῖν, τῇ χειρὶ μὴν σιγᾶν αὐτὸς ἐπιπέρι. ἀπέμαζεν ἡ βασιλικῶ τῶν φρονημάτων ἐφθ, βασιλεία μὴν ἐμὲ ποιῆν ἐξ ἰδιώτην ὑμέτερα ἡγήσας τὸ κῦρον ἐπέειχεν. ἐκείτην ἦν τὸ πρακτικὸν σκοπεῖν καὶ διαβιβῆν, ἐπὶ τῶν βασιλευσάντων, τῶν δὲ βασιλευσάντων ἡ κείνη ὑπάρχει. ἐπιβὰς δὲ τῇ κωνσταντινέπολιν, κοινῶν μὲν τῆς βασιλείας, τὸν ἀδελφὸν ἐαυτοῦ ποιῆται. συμπαράλαβὼν δ' αὐτὸν μέχρι σερμῆς, ἐπὶ τὴν ἑσπέρην ἀπαίρη. ἐν τῇ τῶν σερμῆν τὰ τῆς

A Arrianum litteras scripsit ad Euzoium. Euzoium verò, id quidem graviter tulit; Et adjuncto sibi Elpidio, rescripsit Eudoxio, partim reprehendens ejus consilium, partim eum contra exhortans, ut ipse potius ab ejusmodi sententia recederet. Simul etiam leniter eum incusabat, ob nimis diuturnam dilationem eorum quæ in gratiam Actii Euzonio jamdudum promiserat.

8. Imperator Jovianus Constantinopolim proficiscens, cum Ancyræm venisset, alterum ex filiis suis, Varonianum nomine, admodum puerum, Nobilissimum designavit. Exinde asperimo hyemis tempore ulterius cum exercitu profectus est, multis in itinere amissis. Ipse verò una cum iis qui superfuertant, venit Dadastrana. Cumque in statione quadam diversaretur, sumpto cibo, in cubiculo quodam recens calce illito decubuit, somni capiendæ causâ. Porro cum ignis accensus esset, ut tepor per cubiculum dispergeretur, humor quidam ex parietibus recens illitis exspirare cepit. Qui sensim per nares subingressus, respirandi meatus obstruens ac prafocans, Imperatorem extinxit, post exactos in imperio menses circiter decem. Et hujus quidem cadaver Constantinopolim delatum est. Exercitus verò cum Nicæam venisset, duodecim diebus elapsis Valentinianum Imperatorem renuntiavit: Cum Dacianus quidam Patricius id consilium per litteras suggessisset ex Galatia: illic enim, partim ob senectutem, partim ob hyemis asperitatem relictus fuerat. Secundus verò Prefectus prætorio, & Arinthæus magister militum, cum Dagalaifo Comite domesticorum operam suam ad id perficiendum contulissent. Cumq; exercitus statim post nuncupationem Augustam rogasset Imperatorem scuto impositum, ut confortem imperii sibi adjungeret, Imperator sublata manu, filere eos jussit. Nec ullatenus conterritus, imperiali constantia sic eos allocutus est. Vestri quidem arbitrii ac suffragii fuit, ut me ex privato Imperatorem crearetis. Deinceps verò quid faciendum sit dispicere ac disponere, non eorum qui imperio subjeeti sunt, sed Imperatoris officium est. Ingressus autem Constantinopolim, fratrem suum Valentem in consortium imperii adscivit, assumpto, que eo Sirmium usque, in Occidentis partes perrexit. Sirmii verò omnibus

ornamentis Imperii & quæcunq; ad reliquum cultum ac satellitium spectant cum fratre divisit, cum quidem Constantinopolim remisit, Orientis partem ei tradens quæcunq; sub ditione fuerat Constantii. Ipse verò reliquas duas ad Occasum sitas fortitus, totius Occidentis imperium obtinuit. Nec multo post Gratianum filium suum, adhuc adolescentem, cum ad imperium promovisset, ad morum suorum similitudinem formavit.

9. Hypatiam Theonis filiam ait Philostorgius, in Mathematicis disciplinis à patre institutam fuisse: Sed longe præstantiorem magistro suo extitisse, præsertim in Astronomia: & multis Mathematicas disciplinas tradidisse. Eandem tamen principatu Theodosii junioris ab homoufanis disceptam esse impius iste affirmat.

10. Valentis ac Valentiniani temporibus Philostorgium vixisse refert hic Scriptor, qui medicorum omnium præstantissimus fuit. Filios autem habuit Philagrium & Posidonium. Ex quibus Posidonium à se visum esse testatur, in arte medica excellentem. Hic tamen Posidonius falso asserbat, homines non dæmonum impulsu bacchari: sed malorum quorundam humorum redundantia id fieri. Neq; enim dæmonum vim ullam esse, quæ hominum genus vexaret. Floruit etiam iisdem temporibus Alexandriæ Magnus, qui eandem artem profitebatur.

11. Impius iste Scriptor licet invitus, Basilium M. & Gregorium Theologum sapientiæ causâ admiratur. Nazianzum verò patriam Gregorii, Nadiandum etiam nominat. Apollinarem tamen Laodicenum, quod quidem ad sacras litteras pertinet, utriq; anteponit. Ac Basilium quidem Apollinarem splendidior fuisse dicit in panegyricis. Gregorii verò si cum utroq; comparetur, magis fundata ad scribendum fuit oratio. Et Apollinare quidem uberius fuit in dicendo; Basilio autem firmior.

12. Ait Philostorgius, non solum Basilium Magnum, verum etiam Apollinarem, scripsisse adversus Apologeticum Eunomii. Postea verò Eunomium quinque libris adversus Basilium decertasse. Hunc verò cum primum duntaxat librum legisset, gravi dolore percussus ex hac vitâ migrasse. Adeo hic Scriptor mendacium pluris facit quam veritatem.

Βασιλείας πρὸς αὐτὸν διανεμάμενος, ἔτασε εἰς κόσμον ἐπὶ τὴν ἀλλήν ἐτέλης θεωρητικῶν τὸν μὲν εἰς κωνσταντινοπολιν ἀποπέμψας τῆς εἰσίας μοῖραν ἔδωκεν ὅσης ὁ κωνσταντινοπολίτης ἐπῆρχεν. αὐτὸς δὲ τὰς λοιπὰς δύο τὰς ἐξ ἑσῶν ἀποκληρωσάμενος, τῆς ἑσπερας εἰσίας ὀψιδε πάσης. μετ' ἐπολύτῃ παιδείᾳ γράμματος ἐπιμερέσιον ἑπιβίβασας τῆ βασιλείας, εἰς τὸν ἑαυτοῦ σωήσικῃ τρέπον.

9. Ὅτι οὐκ ἴσχυεν τὴν θείαν θεωρητικὴν ἀρετὴν μὲν παρὰ τὸν μαθητὴν ἀλλὰ καὶ τὸν διδάσκαλον ἀποκρίσασθαι. πολλὰ δὲ κρείττω χρεῖα τῶ διδάσκαλῳ, καὶ μάλιστα γὰρ ἐπὶ τῆ ἀστρονομίᾳ καὶ τῆ μαθηματικῇ, καὶ κατὰ τὴν ἀστρονομίαν ἐπιμαθηματικῇ. λέγει δ' ὁ δυνουσεὶς θεοδόσιος ἐν τῇ βασιλίδι. διαπαράτημα τὸ γινώσκον ὑπὸ τῶν τῶ ὁμομοσιον περὶ θεοδόσιον.

10. Ὅτι καὶ ἐγένετο ἐκ τῶν ἐπισημοῦν τῶν φιλοσόφων ἡ φιλοσοφία, ὅς ἀείρας ἰατρικῆς ἐπῆρχε, καὶ παιδῶν φύσιν φιλαργίᾳ τῆς ποσειδωνίου. θεοδόσιος δὲ τὸν ποσειδωνίον ἐκ τῆ ἰατρικῆς διαπεποίησα. λέγει δ' αὐτοῦ ὁμομοσιος ὅτι ὡς ἐχὶ δαμόνων ἐπιπέσει ἐστὶ ἀνθρώπων ἐκβακχῶσεως, ὑγρῶν δὲ τινων κακοχυμῶν τὸ πάθος ἐβλάσσε. μὴ δὲ γινώσκον τὸ ἰατρικὸν δαμόνων, ἀνθρώπων φύσιν ἐπερῶσαν. εὐδοκίμῳ δὲ ἐμάχον ἐν ἀλεξάνδρειας τὴν αὐτῆς τέχνης μετὰ χειρὶ ὄρμητον.

11. Ὅτι καὶ ἄκων ὁ δυνουσεὶς, βασιλείᾳ τῶν μέγαν, ἐπὶ τὸν θεολόγον γρηγόριον, ὅτι σοφία θαυμάσιος. ναδιανδῶν δὲ καὶ ναζιανζῶν ἐξονομάζει τὸν μὲν τοι γελαοδικίας ἀπολλινάριον, ὅσα γὰρ εἰς τὴν ἰεράν μαθησιν ἐκείνην ἐπέσθη. φησὶ δὲ ὡς βασιλεὺς μὲν ἀπολλινάριος λαμπρότερος ἦν. τῷ δὲ γρηγόριῳ καὶ παρ' ἀμφοτέροις ἐξέταζομένη, μὲν βασιλεὺς εἰς συγγραφῆς εἶχεν ὁ λόγος. καὶ μὲν εἰπεῖν ἀπολλινάριος μὴ ἀδρότερος, βασιλεὺς δὲ σαθερώτερος.

12. Ὅτι ἔμῳνον τὸν μέγαν βασιλεῖα, ἀλλὰ καὶ τὸν ἀπολλινάριον λέγει πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἐνομίαν ἀντιγράψαι. ἔτα πάλιν ἐνομίαν ἐν πέντε λόγοις συμπάσει τῆ βασιλείᾳ, ἐντυχῆν ἐκείνῳ τῷ πρώτῳ, καὶ βαρυθυμήσαντ' ἀλπεῖν τὸν βίον. ἔτασ τῷ τὸ ψῆδ' ἑπὶ πολλῶ τῆς ἀληθείας τῆ τιμῆς.

13. Οὐ τῶν εἰρημένων ἀγίων ἀνδρῶν βα-
 σιλίης καὶ γρηγορίας, περὶ φανῶς καὶ ἀναίδω
 καὶ ἀνδρείου· μηδὲ λέγειν ἀνὴρ ἀνδρῶν
 γενητῆς τὸν υἱόν, ἀλλ' ἐνοικῆσαι ἀνδρῶν,
 καὶ ταύτῃ διαζυγῆσαι τὸν ἀπολλινάριον τῆς
 μοίρας ἀγίων. αἰτιάται δὲ κακῶν, ὅτι οἱ
 τοῖς εὐσεβέσι παρέχεν αἰτίαν, ἀλλ' εἰς ἑτέ-
 ρον ἀνὴρ καὶ αὐτὸν εἰσαγάγει σπυδαίω. λέγει
 δὲ τῶν ἄλλων, ὅτι τὴν τῶν σωμάτων ἀνά-
 στασι ἀπεκλήρυσεν.

14. Οὐ φησι, ἀπολλινάριος καὶ πορφύριος
 γραφάς, ἐπὶ πολὺ κρατεῖν τῶν ἠγωνισμένων
 εὐσεβῶν καὶ αὐτῶν. ἀλλὰ καὶ τῶν μεθοδίου καὶ
 τῆς ἀνίης ὑποθέσεως σπυδασμάτων.

15. Λέγει δ' ἔτι, ὅτι οἱ δὲ λαβῶν, τὸν
 ἀπολλινάριον ἐπίσκοπον εἶναι, καὶ τὸν εὐάτον
 ἐκ φυλῆς ὀρμάδος τῶν φρυγῶν.

16. Ὅτι βαλεθιανὸν καὶ ἀλεξάνδρον ἐκ
 λαχεῖν ἀναγράφει παρὰ τοὺς ἀγίους.

17. Ὅτι τῶν τῶν ὁμοσίων δοξαζῶν, θεό-
 δωροῦ καὶ φησὶν ἐκδηλοῦσθαι ἐγγενῶς, τῆς
 ἐν θράκη φερδύων ἠρακλείας. Ἐγγενῶς δὲ
 ἀλεξάνδρου μὴ τὸ γένος, καὶ τῶν ἐκ φιλο-
 σοφίας ὀρμωμένων, τῆς δὲ συρίαν λαοδι-
 κείας ἐπιστάτων. δεύτερον μὲν ἀνὴρ τῶν χρο-
 νῶ εὐστάθιος γρηγόριος ἀνὴρ, καὶ τῶν πηλῆσι
 δούσι καὶ περὶ αὐτῶν, καὶ δὲ καὶ βασιλείου, ἀλ-
 λά καὶ μακεδόνιος ὁ κωνσταντινῶν πόλεως, ἔ-
 ὁ κωνσταντίνου ἐπίσκοπος ἐλδύσι μετ' ὧν μα-
 ραθῶνιος καὶ μαξιμῖνος τῆς ἐν κωνσταντινῶν πό-
 λεως ἐκκλησίας πρεσβύτεροι.

18. Ὅτι παρὰ βαλλῶν τὸν εὐνόμιον αἰτίω,
 εἰς μὴν ἰσχυρῶς ἀποδείξω καὶ εὐνομίαν τῶν
 πρὸς ἕκαστα ἀπαλήσεων, πρὸς οὗτοι αἰτίων.
 ἀτεχνῶς γὰρ φησὶν ἐπὶ τῆς γλώττης ἀκρας
 ἀπὸ ἀπάντα δοκεῖν ἀτρεῖα καὶ ἀφρον-
 εία καὶ διδασκαλίας καὶ συμμείλια, καὶ τῶν
 πρὸς οὗτοι μαθησομένων μάλιστα ἀρμοδιω-
 τάτω τὸν εὐνόμιον.

13. Eosdem sanctissimos viros, Basi-
 lium scilicet & Gregorium, apertè & im-
 pudenter calumniatur. Neque enim eos
 dicere filium hominem factum esse, sed
 in homine inhabitasse: Eamque ob cau-
 sam Apollinarem ab eorum partibus se
 se abjunctisse. Istum verò etiam accusat,
 non ob ea quorum causâ à piis omni-
 bus merito reprehensus est: sed in al-
 liud quoddam studium abreptum esse
 tradit. Inter alia autem dicit, eum re-
 surrectionem corporum negavisse.

14. Apollinaris in libris quos contra
 Porphyrium scripsit, ea quæ ab Euse-
 bio adversus eundem Porphyrium scri-
 pta sunt, longo intervallo superavit.
 Methodii quoque libros ejusdem ar-
 gumentum infra se reliquit.

15. Ait præterea, quod quidem ne-
 scio unde hauserit, Apollinarem Epi-
 scopum fuisse. Et Novatum ex Phry-
 gum gente originem duxisse.

16. Scribit Philostorgius Valentinia-
 no ac Valenti patriam fuisse Cibalim.

17. Inter eos qui similem secun-
 dum Substantiam Filium asserue-
 runt, celeberrimum ait fuisse Theo-
 dorum, Episcopum Heracleæ quæ
 est in Thracia, & Georgium Episco-
 pum Laodiceæ in Syria, Alexandri-
 num genere, qui prius Philosophiæ
 operam dederat. Ab his secundi fue-
 runt & ætate posteriores. Eustathius se-
 nex, apud vulgum venerabilis & ad per-
 suadendum idoneus. Basilius item &
 Macedonius Constantinopolis Episco-
 pus, & Eleusius Cyzici. Cumque his
 Marathonius & Maximinus, Con-
 stantinopolitana Ecclesiæ Presbyteri.

18. Eunomium cum Aetio compa-
 rans Philostorgius, quod quidem spe-
 ctat ad vim demonstrationum & ad
 singula respondendi promptam facul-
 tatem, Aetium anteponebat. Profrus
 enim in primore ejus lingua cuncta si-
 mul conferta jacere videbantur. Quan-
 tum verò ad perspicuitatem in docen-
 do & ad concinnitatem, & ad dicendi
 genus discipulis aptissimum, Euno-
 mium præfert.

ΕΚ ΤΗΣ ΕΝΝΑΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.

1. Οὐ τῶν φιλοσοργίων ὁ ἐναὶ λόγος,
 αἰτίαι χειρῶν ὑπερφυῶν ἔργα, εὐνομί-
 ας καὶ λεοντίου διαπλάθει καὶ δὲ καὶ κανδίδου
 καὶ εὐαργίου καὶ ἀρριανῶ καὶ φλορεντίου, καὶ μά-
 λιστα γε θεοφίλου καὶ ἰνδίου, καὶ τῶν ἄλλων,

EX LIBRO NONO HISTORIÆ.

1. NONUS historiæ liber stupenda
 quedam Actii & Eunomii ac
 Leontii miracula continet, à Philostor-
 gio conficta: Candidi item & Evagrii
 & Arriani atque Florentii: præcipue ve-
 rò Theophili Indi, & aliorum quorun-
 dam, quos ejusdem impietatis furores